

VÝŠ A VÝŠE

Román V. Lužické.

"To by tak scházelo, aby vzdychavý básník za mnou přijel sem! Nedejž nebe! Ostatně jsem paní své vůle a srdce! Dám je, komu chce!"

"Sejde-li se s ním, vyřídí mu naše pozvání a přijede do Prahy na svatbu. Snad brzy i Ty slavíš budeš svatbu, nebo prý má Oto naděje na pěkné postavení."

"Děkujeme pěkně, máme barona!"

"Je to blaženost, býti nevěstou!"

"To si myslím, ale přijde na to, jaký je ženich."

"Mám arci starosti a strach, jak vyjdeme, nebudeme-li nám scházeti někdy na potřebném; ale zase těším sebe: Bůh nikoho nepouští, stará se i o červíčka a zehná příčině lidskému. S pomocí boží všechno se obrátí k dobrému!"

"To-li je pak štěstí? Starosti, děkuji za ně!"

"Odepíši mi, zda přijímáš pozvání a přijedeš-li. Také jsi mi nedejž psala ještě na dvě psaní, ale nehledám v tom nelásku. Víš, že jsi odvislou ve službě své vrchnosti a nemáš svobody vůle a činu."

"To je urážka! Arci, Cilka nezná mé postavení. Odpouštím jí."

"Opatrujž Té bůh, milá Marie. Srdce má Tebe líbí upřímná přítelkyně Cilka."

Marie skládala list Ciliin po velkopanskou a blahosklonně se při tom usmívala.

"Cilka byla vždy o padesátě roků pozadu. Arci, každý člověk není zrozen pro výši a všichni tam nemohou. Kdo by byl níže? Kdyby nebylo těch nízkých, nebylo by vznešených!" Marie na smyšlené výši své už se starala, aby měla pod nohama podstavce.

"Co asi řekne Cilka, až jí pošlu oznámení svého snátka? Na svatbu jí arci pozvatí nemohu; neslucho by se to; ale oznámení jí pošlu. Ta se podívá!"

Již se stmívalo, když Marie vracela se do zámku. Šla v myšlence, ale hlavy neklonila k zemi. Jak se sluší na budoucí baronku, vysoko ji pozvedla.

"Pst, pst, slečinko, na slovíčko!" zavolal na ni blízce zámku mužský hlas.

Marie se uzarděla neví. "Kdo se to opovažuje?" myslila si. Tak se byla vmyslíla v baronství, že nemohla hned sestoupiti dolů ku švadleně. Ohlédla se a uviděla zahradníka, který na ni prstem kýval.

"Co chcete?" hrdě se táže.

"Mám noviny pro slečinku," polohlasně jí povídá zahradník, který byl zatím přistoupil blízce.

"Noviny?" divila se.

Tajuplně pravil zahradník: "Cizí pán se po slečince ptal."

Krev se náhle vehnala dívece ve tvář, ale právě tak rychle zmizela a po obličejí jejím bloudost smrtelná se rozestřela. Cizí pán je Oto.

"Po mně?" tážala se jen, aby mluvila.

"Ano, po vás! Vracel jsem se s koupí a potkal ho na cestě ku zámku od Vrbič. Pozdravím, poděkuje a ptá se: 'Prosim vás, jďte do zámku?' — Ano, odpovím. — 'Znáte tam lidi zámecké?' — Jakž bych neznal, vždyť jsem zahradníkem? — 'Znáte-li švadlenou milostivě paní Hrdinové?' táže se dále. — Arci, že znám, odvětil jsem s úsměvem, nebo sotva že jsem se na něj podíval, už jsem věděl, kolik uškodilo."

A zahradník čtverácky se usmívaje, díval se na švadlenu. Tato se uzarděla huěvem. Švadlenou milostivě paní Hrdinové ji nazval. Ó, ten sprosták! Arci, Oto nevěděl, že se nyní stýdí za své povolání, nevěděl, že se zachytila žebráku, aby stoupala výše.

Zahradník mlčeně její vykládal si přirozeně a proto vypravoval dále: "Mám-li ji něco vyříditi?" ptal jsem se. — 'Ne,' odvětili advokát, 'děkuji vám, pane. Chtl jsem se jen sepatit, je-li zdráva...' Ó, jako pravil zvolal jsem — 'Děkuji, pane!' 'Kam vycházívá?' vyváděl dále. — 'Inu, já řku, to nevíš. Při odpodínku proběhne si parkem, vyjde do látky, anebo do lesa. Šel se mnou a teprve u vrat se poroučel...' Mnoho jsem tohota a vás povídá a všechno hezké... Inu, máte to štěstí! Hezký pán,

učení a chytrý. Poznal jsem hned, s kým to mluvím. Když jsem byl vojáčkem, ležel můj pluk v Praze posádkou, a tu jsem vidával často učení pány. Vypadá jako oni, jen že trochu roztržitější, oko jeho tékalo stále kolem. Přijde-li, nerozmyslí se se a beře. Máte se tu dobře, ale býti svou paní, je nejlepší. Myslí jsem si; počkej, tohle poví slečince hned!"

"Děkuji vám, pane zahradníku."

"Snad ho znáte?"

"Možná, ale nevím, kdo by to byl."

"Nuže, hádejte," usmíval se zahradník čtverácky. "Já nikomu nic nefeknu," doložil.

Již nebylo třeba hádati; věděl, že to byl Oto. Je v krajině, sleduje ji, vypyává se, ale neblíží. Co zamýšlí? Kde bydlí?

"Ach, on mi zkaží štěstí! Mne všechno pronásleduje. Co mám činiti?"

Marie přecházela prudce po svém pokojíku a uvažovala. "Musím jí odstraniti," pravila si. — "Nemohu pro něho sestoupiti s výše. On mi vytkne, že jsem mu slibovala lásku. Mladé děvče nerozumí ještě lásce, myslím, že je to pro život celý a zatím to někdy bývá zaplanutí pro okamžik. K vůli Otovi nezakázám si štěstí. K vůli Otovi zůstanu s ním. Ano, kdyby doktor... Ach, ten chladný, kamenný muž mne usmrtí! — Já nejsem dobrá, nejedním čestně. Proč jsem takovou? Ha, ha, ha! Pomsti matku, učila mne macecha. Dobře. Mužové nezastávají jiného. Klamou, zrazují, proč bych neklamala já?"

Tak a podobně rozumovala a sebe hájila, až usnula. Měla děsný sen, ze kterého se k ránu probudila. Byla na výši, že se jí zdálo, jako by již rukama mohla dosáhnouti k obloze. A dole, hluboko pod ní, sklánějí před ní hlavy všichni, k nimž dříve hleděla. I doktora zřela mezi nimi, a to jí naplňovalo největší rozkoš. Usmívala se libezně... v tom drsná, studená ruka zachytila ruku její, hlas strhaný zvolá: "Nevěrnice, zhyň, sleš s výše dolů, hluboko, hluboko, hlouběji, než kam jsi svrhla mne!"

Obličej, bledý jako mrtvola, před ní se nahnul, ale než rozpoznati mohla jeho podobu, změnil se a Nioba s "Výše" oživena, káráv na ni pohlížela. Chtléla vykřiknouti, ale v tom studená ruka sevřela jí pevněji, divoký smích zavzněl a než se nadále, letěla s výše... Procitla a studené krůpěje potu stály jí na čele. Hráza jí obklíčila.

"Co mi věští tento sen?" lekla se.

Po celý den byla zamýšlena; zápasila s upomínkami a s touhou po výši. Jednou si řekla: "ne půjdu večer," podruhé: "proč bych nešla? Za našich dnů vzdělanci nevěří snům a pověrám."

Přišel večer a šla k prvnímu dostaveníčku. Při prvním slibila hned, že se dostaví k druhému. — Marie chtléla býti baronkou a neměla odřípati. Soudila, že se stala paní vůle své a zatím ubohá nebyla než otrokyní svých žádostí. Trápilo ji velice, že si vyzádal baron, aby zůstala známostí jejich i sešký v tajnosti. "Dokud habička nespoví," pravil, "ne smíme se prozraditi. Slechtictví žádá rozlišených obětí."

"Budou něnou jako hrob," slibovala.

skery obrazy i kropeníčku i rámeček obnoveného obrazu oltářního; ale Běla pravila Marii: "To bude o-bět moje. Nepředám nikdy rukou cizím, aby uvidy věnce, kterým já ovděním obraz sv. Anny."

Marie rovnala Běle zelen v kytice. Běla vázala věnce, ale obě mlčky. Běla rozmyslela, proč doktor nepřichází více podívat se do Dubína a obraz jeho vznášel se před ní. Ob čas ruce její aklesly v klín a dívka snivě zahleděla se do nebe. Marie si toho nevšímalá, nebo jí zelen často z ruky padala chvějící se rozčilením. Oči její hleděly k zemi. Ji znepokojovali mužové tři: doktor, jenž nechtěl zmizeti s myslí její, baron, kterého oblažovala láskou líčenou, a Oto, kterého se bála. Věra za večera zahlídla postavu jeho v sadech. Mluvil s hídačem ovoce. — Zajistě opět na ni se vypyával. — Proč se k ní neblíží? Co zamýšlí? Večer poslední při loučení jejich živěji a živěji tanul jí na mysli. Slyšela jeho: "nezapomeň!" a vždy se při tom zachvěla. Ona zapomněla a nechech více vzpomínati; co se stane nyní?

"Musím výše," řekla si a tím si dodávala síly a srdnatosti, aby usmrtila lásku se rodící i pohřbila lásku v ní umírající.

Běla u věnce vila svou modlitbu a zehnáni lásky, Marie zeleně mýšlenkami v čer a jen něžné prsty Běliny byly s to, aby snály s kyticek působnost myšlenek znesvěcených obět její čistoty.

Když plný zář sluneční poněkud se umínil, vsedly obě do kočáru a jely k Mirovu. Hrdina k nim přisednul, poněvadž měl se správcem tamějších malon poradu. Ve voze bylo ticho. Běla rozhlížela se kolem a těšila z krásy přírodní. Ji, jako každé čisté duši, byl okamžik přítomný se štěstím; Marie myslila na nejbližší příští okamžik, Hrdina na okamžik minulý, který jej znepokojoval. Hrdina byl jako na skřepi téhož dne.

Na Dubín zavítala zvláštní deputace, jakých pan poslanec ještě nikdy nebyl přijímal. Pět Vrbičských dám, potrhých ženštin po nátoru páne Hrdinové, jejichž dlouhý byla paní Pravomila, básnička "Zvonků", prosilo jej za slyšení. Nemohl odepřiti, ac mu nebylo při tom s rozkoš, když četl jméno paní Pravomily.

"Tato ženština je s Irmou spolčená," pravil si, "obě kuji dojata něco záhubného. Ó, ty ženy! Vosy jsou a bodají... Ta Irma, ta Irma, kdo by v ní byl hledal tak nebezpečnou hříčku!" Pamí z Bělo-pole poslanec velice znepokojovala. Začínal být nebezpečnou, ačkoli nikdy nebyl nepřítelkyní. Přestala býti vystrojenou loutkou, která se ukazuje okresu na odív a začala býti ženou činnou, pro národní zájmy i světové otázky horující, která si dobývá dnešní půdy i přízně v okresu. Vlákala do svých sítí, jež pomocnice její paní Pravomila rozestřála, již větší polovinu města, a to mladou a čistou část jeho. V okresu i ve městě už se jí klóní jako bohyni a přisahají při jejím jménu. Půjdou, kam je výše, učiní, co poručí. Co zamýšlí, kam spěchá, na koho míří? Za jakým účelem nešetří ani peněz, ani slov, ani úsměvu svůdného?

Trest obšírně řeči paní Pravomily byla: "Pane poslanče, ujměte se na sněmu ženského pokolení. Přičiňte se, aby ženy nabylly postavení, činnosti, důstojné jich, a spatení čestné ve výšivě přiměřené. Sluší se, aby mužové, zvláště zákonodárci, upravili a rozřešili případnou tuto otázku doby s prospěchem pro národ i pro lidstvo!"

Hrdina za dlouhé řeči básničky "Zvonků" nepokojně se kroutil, jako čert před znamením kříže. — Když ukončila, pravil poněkud ostře, jelikož netrpělivě: "Čtené dámy, co vlastně žádáte? Vymyslela nějaké zdroje výživy pro ženštiny; máte dosti čilé obrazovosti k tomu. My nejsme ještě sami s našimi palčivými otázkami u konce a s moderní otázkou ženskou nemůžeme se zhržovati. Otázka ženská je obsažena ve slově jediném: 'ženich'! A o ženichy se na sněmu starati nemůžeme!"

Ó, jak pálil po tu dobu pohled Pravomily neopatrného muže a poslance! Kterak úsměv její hádovité se mu vkrádá v mysl a uškáká jeho mozek. A slova její, provázená posuňky, sledovaná se škodolibým úsměvem druzek jejích, kterak hučí mu stále v uších, jako by horský vodopád mu je opakoval.

"Děkujeme za vzácnou radu a podporu, pane poslanče! Slova vaše zaznamenáme v knihu dějin sociálních. Nepředám nikdy rukou světu. Chceme vymýšleti prameny výživy, chceme!" Se smíchem odešly, se smíchem odjížděly.

"Já jsem mluvil jako blápec, já jsem jednal jako chlapec," řekl si po odchodu deputace Hrdina. — "Dal jsem Irmě a voji jejím do ruky zbraň jedovou. Co jsem jen myslel!"

Pan poslanec byl nyní velice znepokojen. Jakož znal mocí krásy a vnaď ženinyh, tak předobře věděl, že msta ženská je horší trestu nebes. Byl v trapné míře dnes ubohý Hrdina. Smály se ženy a smály se jemu. Ó, ta potupa! Hrdina by rád byl zuřil, ale nesměl se ani prozraditi... Ticho, že ve voze panovalo, přerušila Běla.

"Mně se zdá, Marie, že jste nebyla ještě ani v Mirově?" pravila.

"Nebyla, milostivě," odvětila švadlena. Řekla a zahohřela. Vyhnula se s vozem, jako by krajinu si prohlížela, aby ukryla ruměnce lži. Ve sbořené kapličce nezdálo se baronovi býti dosti bezpečno i sešli se již jednou ve zřícenině Mirovské, dnes na ni tam čeká podruhé.

"Arci, vy máte, ubohá, tolik práce, že ani nevyjdete!" litovala Běla švadlenou.

Tato o práci arci mnoho nevěděla, ale slovo "ubohá" jí bodlo. Na slovo to odpovídala vždy svéhlavým, závistivým heslem svým: "chei výš a výše!" Hrdě pozvedla hlavu, jako by chtléla naznačiti Běle, že se už blíží k výši, které ani ona nestihne, poněvadž ji srazí dolů a uzme jí barona. Ny ní se těšila na něho, kreslila si krásný obraz seškýky ve zřícenině a sestavovala si slova, kterými by jej upamatovala, zdalži by nebylo již na čase, zaměnití své jméno s titulem baronky. U vršku zastavil voz a Hrdina posohl Běle vystoupiti. Marie seskočila sama.

"Až svou pobožnost a práci ukončíte," pravil Hrdina, "hajte se pohledem na krajinu. Jakmile uslyšíte hvízdnutí mojí pišťalky, sejděte s vřehu; očekávati vás budu s vozem. Nejděte mi však dlouho čekatí," kázal. Pak políbil Bělu na bílé čelo, pohladil její líce, usmál se laskavě a vsedl opět do vozu, aby jel do dvora.

Kdyby nebyla Běla pohledem lásky hleděla za otem, mohla uřiti závistivou tvář a divoké zaplanutí oka Mariina. Závíděla Běle otevírání úsměv, políbení, slovo. "Dobrý tatínek!" zvolala Běla v nadšení.

Marie zatřásla pysky, aby neprozradila, co bouří v nitru jejím. Divky stoupaly zvolna do vřehu; Marie nesla roucho oltářní a svíce, Běla věnce. Cím výše stoupaly, tím krásnější rohled před nimi se rozevíral. Mléky došly na vřeh a zde Běla si odpočinula.

"Krásná rovina," pravila, blaženě se usmívajíc, "oko jí ani nestihne."

Marie neodpovídala, na krajinu nezářala. Oko její upíralo se na zříceninu, nevidí-li tam stín mužské postavy.

"Zřícenina tato má dějepisnou minulost," pravila Běla, jež mlčeně švadlenou omlouvala uděním. "Mnoho einzneů přicházím sem ji prohlédnout a také se jich nesetně podepsalo na kamenech. Projdeme ji, až vykonáme pobožnost. Kulatá věž, která se zachovala, nazývá se věž Husitův, poněvadž dle pověstí několik zajatých Husitů hlady zde zemřelo. Ve věži je hluboké propadlisko, kam si netroufám podívatí, ale s věže je krásná vyhlídka v dání. Jediné tři zbytky zde vnitřní, jež tvoří odkrytou síňku, nazývají se 'modlitebnou'. Věž má také dojemnou svou báji, smutnou, jako obyčejně, v níž láska má první úlohu; jako obyčejně," usmála se, ale svěsila hlavu.

Až potud Marie neposlouchala; slova láska i ji vyrušilo však z myšlenek. "Ó, takové báje váda poslouchám!" zvolala.

"Odpoučítež si a povím vám ji," řekla Běla, usedajíc už na zelený dnu.

Marie by byla raději slovo své vzala zpět a spěchala do zříceniny, v onu část, již nazvala Běla "modlitebnou"; ale Běla už seděla a ona nemohla se prohržiti proti způsobům, aby chtléla mti vůli jinou. Nesměla zapomenouti, že po tu dobu ještě je švadlenou jen, která ve služebném postavení provádí slečnu domáči. Či-li jí přece báje lásky vábila? I usedla a poslouchala.

Běla vypravovala: "Dokud je-

"Staré Spolehlivé"



Omažské oblíbené pivo

WM. J. SWOBODA, malo-obchodník. Tel. Doug. 222

Pozor!

Buďte bedlivými, když opouštíte káru a neobcházejte jí nikdy zadem, dokud jste se dříve neprosvědčili, že nejede jiná kára opačným směrem. Nepozornost může snadno býti příčinou vážné nehody. Pomozte nám svým počkáním, zabránit možnému případu neštěstí.

Omaha & Council Bluffs Street R. R. Co.

Doctor E. Capek

—český—

Lékař a Ranhojič

SCHUYLER, NEB.

Phone 77

Moji nemocní mohou najíti ošetření v české soukromé nemocnici pl. Prokešové ve Schuyler, Neb.

231f

CHCETE-LI KOUPIŤ PIANO, PIANO PLAYER,

elektrické piano pro salon, neb záhavní místnost, mluvící stroje jakékoliv, české neb anglické rekordy, dechové neb šmytkové nástroje, obřadně se na mně a já Vám svédomitě posloužím.

Mluvící stroje a rekordy zasílám do všech částí Spojených Států vyplačené. Piána a mluvící stroje též prodávám na měsíční splátky.

České hudebniny pro dechovou, šmytkovou hudbu, piano neb varhany.

Pište si o český cenník hudebních nástrojů. 8-1f

JOSEPH JIRAN,

1333 W. 18. St., Chicago, Ill.

Sdružení českých lékařů

v Omaze a So. Omaze

DR. ŠRÁMEK J. M.

sev. záp. roh 8. a Hickory ul. Tel. Douglas 6645.

DR. KOUTSKÝ JOHN W.,

405 sev. 24. ul., So. Omaha Telefon South 142.

DR. NĚMEC CHAS. J.,

1316 William ul., Omaha. Telefon Douglas 2817.

DR. F. J. SWOBODA,

1255 již. 16. ul., Omaha. Telefon Douglas 2313.

DR. ŠIMÁNEK G. F.,

1262 již. 13. ul., Omaha. Operacím se věnuje zvláště pozornost.

DR. KÁLAL F. J.,

627 City national Bank, proti Burgess-Nash obchodu Telefon Douglas 1761.

DŘI. CHALOUPKA & CHALOUPKA

24. a M ul., So. Omaha, Neb.

My shora uvedení lékaři dle pravidel lékařské etikety, nej-důležitější odsuzujeme veškeré ohlašování kteréhokoliv lékaře sama sebe v kterýchkoliv časopisech svými pacienty, nechtě už je to jakýmkoliv způsobem, ať ve správkách místních nebo osobních. 43-1f

Jan Yirák

český pozemkový a pojišťovací jednatel.

Čtení krajané! Kdo byste si přal prodat aneb koupit majetek, nyní mám na prodej velký výběr krásných a lastových majetků, též i farmy.

Půjčíte-li proti okam, torakda a všec všem vichřicím, prosazujícím domy, obstarávám vřabky s kniž a kontrakt ty.

Přijďte a prohlédněte si tyto krásné a lastné majetky, neč koupíte jinde. — Mělořtí Vám posloužím.

Úřadovna: 1241 Niimi 16. ulice. Telefon: Douglas 3052.

(Pokračování.)